

HAN KANG

VEGETARIJANKA

Sa engleskog prevela:

Ana Marija Grbić

**Čarobna
knjiga**

Vegetarijanka

Pre nego što je moja žena postala vegetarijanac, bila mi je potpuno neupadljiva. Da budem iskren, prvi put kada sam je video, nije me čak ni privukla. Prosečne visine; bob frizura, ni kratka ni dugačka; žućkasta, bolesna koža; pomalo istaknute jagodice; njena sramežljiva bleđa pojava rekla mi je sve što je trebalo da znam. Čim je prišla stolu za kojim sam je čekao, odmah sam primetio njene cipele – najbezličnije crne cipele koje se mogu zamisliti. I taj njen hod: ni brz ni spor, ni krupan ni usitnjen.

Iako nije bilo neke posebne privlačnosti, nije bilo ni neke posebne odbojnosti, pa samim tim ni razloga zbog kojih se nas dvoje ne bismo venčali. Potpuno mi je odgovarala pasivna ličnost ove žene, u kojoj nisam mogao da prepoznam ni svežinu ni šarm, a ni bilo kakvu otmenost. Nije bilo potrebno mnogo mudrosti da bih je zadobio, niti sam morao brinuti da će me možda porediti sa onim upicanjenim muškarcima iz modnih kataloga, a uz to se nije ni nervirala ako bi se desilo da zakasnim na neki od naših sastanaka. Stomačić koji je počeo da se pomalja u mojim srednjim dvadesetim, moje mršave noge i ruke koje su uprkos svim naporima tvrdoglavo odbijale da se ukрупne, kompleks niže vrednosti koji sam imao u vezi sa svojim penisom –

što se nje tiče, mogao sam da budem spokojan i nikada neću morati da se uzbuđujem zbog takvih stvari.

U životu sam uvek težio liniji manjeg otpora. U školi sam birao da naređujem onima koji su bili dve-tri godine mlađi, i kojima sam mogao da glumim vođu čopora pre nego da se zameram vršnjacima. Kasnije sam odabrao fakultet na kojem sam imao bolje šanse da dobijem dovoljno veliku stipendiju. Na kraju sam se zadovoljio poslom koji će mi obezbediti pristojnu mesečnu platu u zamenu za marljivo obavljanje zadataka u maloj firmi čija je veličina podrazumevala da će se ceniti prosečnost mojih veština. I tako, bilo je najprirodnije da se oženim najobičnijom ženom na svetu. A što se tiče onih žena koje su bile lepe, inteligentne, veoma senzualne, ćerke iz bogatih familija – one bi samo poremetile moju pažljivo uređenu egzistenciju.

U skladu sa mojim očekivanjima, postala je potpuno obična žena čiji su postupci bili oslobođeni bilo kakve neprijatne trivijalnosti. Svakoga jutra budila se u šest sati kako bi spremila pirinač i supu, ponekad i malo ribe. Još kao mlada doprinosila je porodičnoj kasi radeći honorarne poslove. Završila je kao asistent na fakultetu za kompjutersku grafiku na kojem je studirala godinu dana, a angažovao ju je manhua izdavač da crta strip-balončiće za tekst, što je mogla da radi od kuće.

Bila je žena od malo reči. Retko se dešavalo da nešto zahteva od mene, i koliko god da sam se kasno vraćao kući, ona nikada nije dozvolila sebi da započne svađu. Čak i kada se dešavalo da se naši slobodni dani podudare, ne bi joj palo na pamet da predloži da odemo negde zajedno. Dok sam ja posle podne lenčario s daljinskim u ruci, ona bi se zatvarala u svoju sobu.

Najverovatnije je provodila svoje vreme čitajući, što je praktično bio njen jedini hobi. Iz nekog neshvatljivog razloga to je bilo jedino u šta je zaista mogla da se udubi – čitanje knjiga koje su izgledale tako dosadno da nisam mogao da se nateram čak ni da bacim pogled između korica. Samo bi u vreme obroka otvorila vrata i pojavila se tiho kako bi spremila hranu. Da budemo načisto, takva vrsta žene i takva svakodnevnica nisu obećavali posebno uzbudljiv život. S druge strane, one žene koje prijateljice i kolege zivkaju po ceo dan, ili one koje zakeraju, s vremenom počinju žučno da se svađaju sa svojim muževima – kada bih imao takvu ženu, jedva bih čekao da se umori.

Jedina neobična činjenica u vezi sa mojom ženom bila je ta što nije volela da nosi grudnjake. Tek što sam izašao iz puberteta, dok smo se moja žena i ja još zabavljali, slučajno sam spustio ruku na njena leđa primetivši da ne osećam traku grudnjaka ispod njenog džempera. I kada sam shvatio šta to znači, prilično sam se uzbudio. Kako bih zaključio da li je možda time pokušala nešto da mi poruči, nekoliko trenutaka sam je pažljivo posmatrao, analizirajući njeno ponašanje. Rezultat mog istraživanja ukazivao je na to da ona nije, u stvari, pokušala da pošalje nikakav signal. Ako je tako, da li bi to mogla biti lenjost, ili samo nedostatak brige? Nisam mogao to da dokučim. Nije čak imala ni čvrste grudi koje bi opravdale nedostatak grudnjaka. Više bih voleo da nosi onaj s „korpama”, kako me ne bi bilo sramota pred poznanicima.

Čak i leti, kada sam povremeno uspevao da je ubedim, otkopčavala bi ga minut nakon što bismo izašli iz kuće. Razdvojena kopča bila bi jasno vidljiva ispod njenih tankih, svetlih majica, ali to je ne bi nimalo potreslo. Pridikovao sam kako mora da se

prekrije prslukom umesto grudnjaka na toj vrućini. Pokušavala je da se opravda govoreći kako ne može da podnese grudnjak zbog načina na koji joj pritiska grudi, i pošto ja nikada nisam nosio grudnjak, ne mogu da razumem kako steže. Pa ipak, uzimajući u obzir da sam znao da postoji mnogo drugih žena koje, za razliku od nje, nisu imale ništa protiv grudnjaka, počeo sam da sumnjam u to da je previše osetljiva.

U svemu ostalom naš bračni život tekao je glatko. Približavali smo se petogodišnjici, i pošto nikada nismo ni bili ludo zaljubljeni, uspeli smo da izbegnemo fazu zasićenosti i dosade koja inače može da pretvori bračni život u gnjavažu. S obzirom na to da smo odlučili da nemamo decu dok ne kupimo stan, što se dogodilo tek prošle jeseni, ponekad sam se pitao da li ću ikada čuti umirujući zvuk deteta koje grgolji „tata” i pritom misli na mene. I tako, jednog dana prošlog februara, kada sam naleteo na svoju ženu kako stoji u kuhinji u zoru samo u spavaćici, nisam ni pomislio da bi naš zajednički život mogao tako drastično da se promeni.

„Zašto stojiš tu?”

Upravo sam hteo da upalim svetlo u kupatilu, ali sam se prepao. Bilo je oko četiri ujutru kada me je probudila nesnosna žeđ zahvaljujući pola boce sođua¹ koji sam pio za večerom, zbog čega mi je trebalo više vremena nego obično da se saberem.

„Hej? Pitam te šta radiš tu.”

¹ *Sođu* – tradicionalna korejska rakija koja se pravi uglavnom od pirinča, pšenice ili ječma.

Već je bilo dovoljno hladno, ali prizor moje žene bio je još hladniji. Glava, teška od alkohola, odmah se razbistrila. Ona je stajala, nepomična, ispred frižidera. Lice joj se stopilo sa tamom tako da nisam mogao da razaznam njen izraz, ali me je plašilo ono što bih mogao da vidim. Gusta, prirodno crna kosa bila je razbarušena, a na sebi je imala svoju belu spavaćicu do članka, kao i uvek, podvijenu na porubu.

Kada bi ustajala noću, moja žena bi obično brzo navukla džemper i potražila svoje kućne papuče. Koliko dugo je tako stajala – bosonoga, u tankoj letnjoj spavaćici, prava kao strela, naizgled potpuno nesvesna mojih pitanja? Lice joj je bilo okrenuto na drugu stranu dok je stajala u tišini, neprirodno mirna, poput duha. Šta se to dešavalo? Ako nije mogla da me čuje, možda je mesečarila. Prišao sam joj, istegnuvši vrat kako bih uspeo da joj vidim lice.

„Zašto stojiš tako? Šta se dešava...”

Kada sam stavio ruku na njeno rame, iznenadio me je potpuni izostanak reakcije. Nisam sumnjao da sam pri čistoj svesti i da se sve ovo stvarno dešava; bio sam potpuno svestan svega što se događalo od trenutka kada sam ušao u dnevnu sobu, prišao joj i pitao je šta radi. Samo je stajala tamo bez ikakve reakcije, kao da je izgubljena u svom svetu. Isto tako ponekad ne bi primetila, zadubljena u noćne TV serije, da sam stigao kući. Ali šta je to moglo da zaokupi njenu pažnju u svetlucanju iza belih vrata frižidera, u mrklom mraku kuhinje, u četiri sata ujutru?

„Hej!”

Njen profil je izronio iz mraka. Zagledao sam se u njene oči, svetle, ali ne i grozničave, dok su joj se usne polako razdvajale.

„... Nešto sam sanjala.”

Glas joj je bio iznenađujuće jasan.

„Sanjala? O čemu pričaš, pobogu?! Znaš li koliko je sati?”

Okrenula se ka meni i potom se lagano uputila ka dnevnoj sobi. Ušla je u sobu, i nežno nogom zatvorila vrata. Kada sam ostao sam u mračnoj kuhinji, preplavio me je osećaj bespomoćnosti.

Upalio sam svetlo i ušao u kupatilo. Hladni talas trajao je već nekoliko dana, sa stalnom temperaturom oko -10. Tuširao sam se pre samo nekoliko sati pa su moje papuče bile i dalje hladne i natopljene. Počela je da se oseća samotnost ovog okrutnog godišnjeg doba: curila je kroz crni ventilacioni otvor iznad kade i slivala se niz bele pločice koje su prekrivale pod i zidove.

Kada sam se vratio u dnevnu sobu, moja žena je ležala sa sklupčanim nogama na grudima, a tišina je bila toliko teška da sam imao osećaj kao da sam sâm u sobi. Naravno, ovo je bila samo moja uobrazilja. Da sam stajao savršeno mirno, zadržao dah i načuljio uši, mogao sam da čujem najdelikatniji zvuk disanja koji je dolazio s mesta gde je ležala. Ipak, to nije zvučalo kao duboko, normalno disanje nekoga ko je zaspao. Mogao sam da joj priđem i moja ruka bi susrela njenu toplu kožu. Ali iz nekog razloga bio sam nesposoban da je dodirnem. Nisam čak želeo ni da joj se obratim.

Odmah nakon što sam otvorio oči sledećeg jutra, dok se realnost još uvek nije ukazala u svojoj uobičajenoj jasnoći, nekoliko trenutaka ležao sam umotan u jorgan odsutno procenjujući prirodu zimskog sunca koje se probijalo u sobu kroz bele

roletne. Usred sve te neodređenosti pogledao sam na sat i skočio kao oparen kada sam video koliko je sati, šutnuo vrata i izleteo iz sobe. Moja žena je bila pred frižiderom.

„Jesi li ti luda? Zašto me nisi probudila? Koliko je sati...”

Nešto se razmazalo ispod mog stopala prekidajući me usred rečenice. Nisam mogao da verujem svojim očima.

Ona je čučala, i dalje u spavaćici, razbarušene kose, nakoštrešene, bezoblične mase oko lica. Pod kuhinje bio je pokriven plastičnim kesama i vakuum-pakovanjima, razbacanim svuda unaokolo tako da nisam mogao nigde da spustim stopalo a da ne nagazim na neko od njih. Govedina za šabu-šabu², svinjski stomak, dva parčeta crne govede kolenice, nekakva lignja u vakuum-pakovanju, listovi jegulje koje nam je tašta sa sela davno poslala, sušena riba uvezana žutom trakom, neotpakovane zaledene knedle i beskonačne gomile nedefinisanih stvari izvučenih iz dubina zamrzivača. Čuo se šušlav zvuk; moja žena je bila zauzeta odlaganjem stvari oko sebe, jedne po jedne, u crne plastične kese za đubre. Konačno sam izgubio kontrolu.

„Šta si pobogu sad smislila?!”, viknuo sam.

Nastavila je da baca komade mesa u kesu za đubre, kao da nije svesna mog prisustva, isto kao i prošle noći. Govedina i svinjetina, komadi piletine, parčići usoljene jegulje vredni najmanje 200.000 vona.

„Jesi li poludela? Zašto, zaboga, bacaš sve te stvari?”

Žurno sam krčio svoj put kroz plastične kese i uhvatio je za nadlanicu pokušavajući da ih otmem. Na trenutak sam se pokolebao zapanjen njenim žestokim otporom, ali mi je bes

² Šabu-šabu – japanska supa od povrća u koju se nakratko ubacuju tanko sečeni listići mesa.

ubrzo dao snagu da je nadjačam. Masirajući svoju pocrvenelu nadlanicu, progovorila je istim, običnim, mirnim glasom kojim je i ranije govorila.

„Nešto sam sanjala.”

Opet iste reči. Dok je gledala u mene, izraz lica joj je bio potpuno miran. Baš u tom trenutku zazvonio mi je mobilni.

„Dođavola!”

Počeo sam da preturam po džepovima kaputa koji sam sinoć bacio na kauč. Najzad, u posljednjem unutrašnjem džepu, moji prsti su uhvatili telefon koji je uporno zvonio.

„Žao mi je. Nešto je iskrsllo, problem u porodici, tako da... Veoma mi je žao. Biću tu što je moguće pre. Ne, krenuću odmah. Samo... ne, ne bih nikako to dopustio. Molim vas sačekajte samo još malo. Veoma mi je žao. Da, zaista ne mogu da pričam sada...”

Prekinuo sam vezu i poleteo u kupatilo u kojem sam se brijao u takvoj žurbi da sam se posekao na dva mesta.

„Nisi mi čak ni opeglala belu košulju?”

Nije bilo odgovora. Umio sam se i počeo da preturam po korpi za veš tražeći košulju koju sam juče nosio. Srećom nije bila previše izgužvana. Moja žena bi obično provirila iz kuhinje dok sam se spremao za posao, nabacila bi mi kravatu oko vrata kao maramu, navlačila mi čarape, dodavala novčanik i notes. Za pet godina koliko smo bili u braku ovo je bio prvi put da sam otišao na posao a da mi ona nije dodala te stvari i otpratila me.

„Ti si luda! Potpuno si odlepila.”

Nekako sam navukao nove cipele koje su bile previše uske i neprijatno su žuljale, otvorio ulazna vrata i otrčao napolje. Proverio sam da li će lift otići skroz do poslednjeg sprata i

onda preleteo tri sprata nadole. Tek nakon što sam uspeo da uskočim u metro, trenutak pre nego što je krenuo, obratio sam pažnju na svoj izgled, u odrazu vagonskog prozora. Prošao sam prstima kroz kosu, namestio kravatu i pokušao da ispravim svoju izgužvanu košulju. Setio sam se smirenog lica moje žene i njenog neobično odlučnog glasa.

„Nešto sam sanjala” – do sada je to rekla dva puta. Pored prozora, u mraku tunela, proletelo je njeno lice – njeno, ali nepoznato, kao da sam ga prvi put video. Svejedno, imao sam pola sata da smislim izgovor za kašnjenje, kao i da sastavim koncept ponude za današnji sastanak; tako da mi nije ostalo mnogo vremena da razmišljam o čudnom ponašanju moje još čudnije žene. Rekao sam sebi da danas, kako znam i umem, moram da napustim kancelariju ranije (bez obzira na to što se u proteklih nekoliko meseci, otkako sam promenio radno mesto, nije desilo da sam otišao kući pre ponoći) i priprelim se za okršaj.

*Tamne šume. Nema ljudi. Šiljati listovi na drveću, moje izra-
njavljeno stopalo. Ovo mesto, skoro poznato, ali sada sam
izgubljena. Uplašena. Hladno je. Preko zamrznute jaruge, crvena
zgrada koja liči na štalu. Asura za spavanje mlitavo se vijori preko
vrata. Zarola se i ja sam unutra, ona je unutra. Dugačak bambusov
štap sa obešenim velikim krvavocrvenim komadima mesa, krv
koja još uvek kaplje. Pokušavam da se otrgnem od prošlosti, ali
meso, ne postoji kraj mesu, niti izlaz. Krv u mojim ustima, krvlju
natopljena odeća zalepljena za moju kožu.*

Nekako sam izašla. Trčim, trčim kroz dolinu, onda se šuma iznenada otvara. Drveće gustih krošnji, prolećno zeleno svetlo. Porodice piknikuju, mala deca trče okolo, i taj miris, taj ukusan miris. Skoro bolno snažan. Glasan potok, ljudi šire svoje prostirke da bi seli, uživali kimbap³. Meso na roštilju, zvuk pevanja i sretnog smeha.

Ali taj strah. Moja odeća još uvek mokra od krvi. Sakrij se, sakrij iza drveća. Čučni, nemoj da te neko vidi. Moje krvave ruke. Moja krvava usta. Šta sam uradila u toj štali? Gurala sam tu crvenu sirovu masu u svoja usta, osetila mljackanje među desnim, moje nepce prekriveno tamnocrvenom krvlju.

Žvakala sam nešto kao da je stvarno, ali nije moglo da bude, nije moglo. Moje lice, pogled u mojim očima... to je nesumnjivo moje lice, ali nikada do sada viđeno. Ili ne, nije moje, ali tako poznato... ništa nema smisla. Poznato, a opet nije... to živo, čudno, strašno neprirodno osećanje.

³ *Kimbap* – tradicionalno korejsko jelo, nalik sušiju, koje se sastoji od pirinča i raznih dodataka uvijenih u listove morske trave.

⁴ *Kimchi* – tradicionalno korejsko začinjeno jelo od povrća.

⁵ *Miso* – vrsta začina koji se dobija od fermentisane soje.